

Aan: Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Assen, 10 mei 2010
Ons kenmerk: 10.022/EL/HL
Behandeld door: drs. E. Lange (0592) 365943
Onderwerp: aanbidding onderzoeksmemo 'Drentse Isjoes'

Geacht College van Gedeputeerde Staten van Drenthe,

Met genoegen bieden wij u de onderzoeksmemo '*Drentse isjoes*' aan. De memo doet verslag van een opiniepeiling over vijf actuele vragen van de Drentse taal. In totaal hebben 1553 inwoners van Drenthe hun mening gegeven over dit onderwerp.

We hopen dat de resultaten van dit onderzoek u kunnen ondersteunen bij de verdere vormgeving en inhoud van uw beleid.

Hoogachtend,
Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg

de heer J.P. Sluiter

i.a.a. Commissie CW van Provinciale Staten

Drentse 'isjoes'

provincie **D**renthe

Een opiniepeiling: vijf actuele vragen over de Drentse taol

Bestuurscommissie Onderzoek
Cultuur, Welzijn en Zorg

Drentse 'isjoes',

een opiniepeiling: vijf actuele vragen over de Drentse taal

Colofon:

Onderzoek en rapportage: drs. E. Lange en drs. R. Louwsma
Met medewerking van: H. Plat-Lieben
Uitgave: Provincie Drenthe
Bestuurscommissie OCWZ
Postbus 122
9400 AC Assen

Kenmerk: 10.013/EL/HL
Datum: maart 2010

Auteursrecht voorbehouden.

© Copyright 2010, Bestuurscommissie OCWZ

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij de Bestuurscommissie Onderzoek Cultuur, Welzijn en Zorg van de provincie Drenthe. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of publicatie in een andere vorm dan deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de Bestuurscommissie OCWZ.

Inleiding

Het Onderzoeksbureau Cultuur, Welzijn en Zorg (OCWZ) is door GS gevraagd een kleine opiniepeiling te houden onder de Drentse bevolking over de Drentse taal. Voor het beantwoorden van de vraag is het Drents Panel als instrument ingezet.

Aanleiding

De provincie Drenthe voert samen met de provincies Groningen, Overijssel, Gelderland en de Friese gemeenten Oost- en Weststellingwerf al jaren actie om meer erkenning te krijgen voor het Nedersaksisch. Nedersaksisch kent veel varianten, zoals het Gronings, Drents, Twents en het Stellingwerfs. De streektaal wordt in de vier provincies en twee Friese gemeenten in meer of mindere mate gesproken door zo'n 1,5 miljoen mensen.

Het Nedersaksisch is momenteel al globaal erkend, maar de overheden streven een erkenning van het zogenoemde deel III van het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden na. Er gaat van deel III geen verplichting uit om Nedersaksisch in woord of geschrift vaker of meer toe te passen in het openbaar bestuur, de administratie, de rechtspraak en het economisch verkeer. Het gaat om bevordering en instandhouding van de taal. Het derde deel verplicht tot meer bescherming en borging van het Nedersaksisch en zorgt ervoor dat de overheden een breder beroep kunnen doen op Europese fondsen om de taal in stand te houden.

Op 16 december 2009 is Provinciale Staten van Drenthe akkoord gegaan met de regionale aanvraag tot erkenning van het Nedersaksisch onder deel III. Met de goedkeuring van de Drentse Staten kan de erkenning worden ingediend bij het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Vraag

Het houden van een opiniepeiling onder de Drentse bevolking over de rol van gemeenten/provincie in het kader van de bevordering en instandhouding van de Drentse taal.

De rapportagevorm en leeswijzer

In deze korte rapportage presenteren we de resultaten van vijf vragen die het Drents Panel heeft beantwoord over de Drentse taal. Elke vraag wordt behandeld, waarbij telkens een analyse plaatsvindt naar de achtergrondvariabelen leeftijd, geslacht, opleiding en regio. Opvallende verschillen tussen bevolkingsgroepen worden genoemd. Bijlage 1 biedt een nadere toelichting op de respons.

Drents Panel

In totaal hebben 1553 Drenten de vragenlijst volledig ingevuld. Deze 1553 respondenten zijn een betrouwbare dwarsdoorsnede van de Drentse bevolking. Zo deden er bijvoorbeeld vrijwel evenveel mannen als vrouwen mee aan het onderzoek, variëren de respondenten in leeftijd van 12 t/m 95 jaar, zijn de deelnemers verspreid over alle gemeenten binnen Drenthe en komt het kiesgedrag van de deelnemers vrijwel overeen met de daadwerkelijke uitslag van de laatste provinciale verkiezingen. De cijfers geven daarmee een representatief beeld van de Drentse opinie en zijn een weerspiegeling van de opinie van Drentse burgers van 12 jaar en ouder¹. Door het grote aantal respondenten (n=1553) zijn de resultaten in hoge mate betrouwbaar en nauwkeurig.

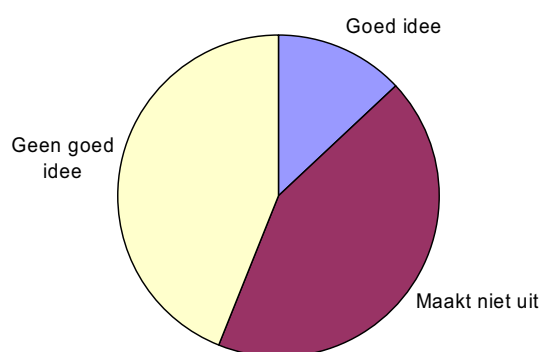
¹ Waar in de rapportage wordt gesproken over de Drentse bevolking worden hier de Drentse burgers van 12 jaar en ouder mee bedoeld. Zie ook bijlage 1 voor een toelichting op de respons.

De uitkomsten van de inventarisatie

In dit onderdeel van de rapportage worden de resultaten van de opiniepeiling over de Drentse taal weergegeven. Per vraag volgt een tabel en/of een figuur met de gegeven antwoorden. Bij alle stellingen zijn de gemiddelde percentages weergegeven. Daarnaast is voor alle stellingen gecontroleerd of er opvallende verschillen zijn gevonden tussen man-vrouw, de regio waarin men woont, de diverse leeftijdsklassen en het opleidingsniveau.

1. Wat vindt u ervan als u uw brieven aan de gemeente/provincie in het Drents mag schrijven?

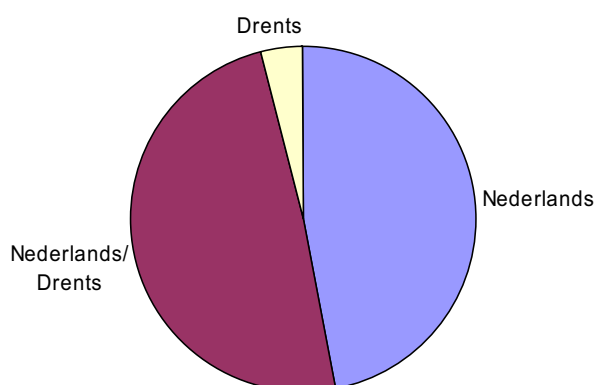
<i>Antwoordcategorieën</i>	
een goed idee	12%
maakt mij niet uit	43%
geen goed idee	44%
Totaal	99%²

Eén op de acht Drenten (12%) is voor de mogelijkheid om brieven aan de gemeenten/provincie in het Drents te mogen schrijven. Analyse van de verschillende leeftijdsgroepen toont een verrassend verschil tussen jongeren en ouderen. Van de groep ouderen (65+) vindt 10% het een goed idee als brieven in het Drents geschreven mogen worden. Bij jongeren tussen de 12 en 29 jaar ligt dit percentage een keer zo hoog op 20%. Verschillen in de overige achtergrondkenmerken zijn niet of nauwelijks aangetroffen.

2. Stel: de gemeente/provincie krijgt een brief die in het Drents is geschreven. Vindt u dat de gemeente/provincie dan ook een brief in het Drents terug moet schrijven?

<i>Antwoordcategorieën</i>	
Nee, dit moet in het Nederlands	47%
Het mag in het Drents, maar het mag ook in het Nederlands	49%
Ja, de gemeente/provincie moet dan ook in het Drents schrijven	4%
Totaal	100%

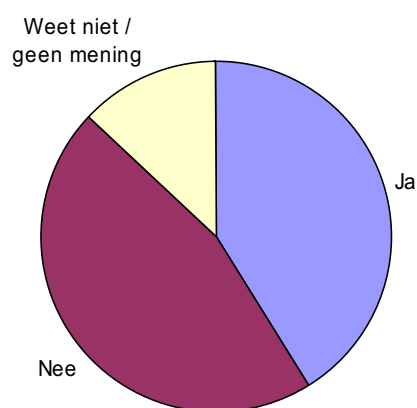

² Door afronding komt de som van de percentages op 99% procent uit.

Slechts 4% van de Drentse bevolking is het eens met de stelling. Van de overige 96% is de helft van mening dat de gemeente/provincie een brief in het Nederlands terug moet schrijven als zij een brief in het Drents ontvangt. Dit vindt met name een groot deel van de groepen ouderen (65+) en hoger opgeleiden. Jongeren (12-29 jaar) en lager opgeleiden vinden dat de gemeente/provincie zelf mag bepalen of zij in het Nederlands of in het Drents een brief terugschrijft.

3. Vindt u dat bij de gemeente/provincie mensen moeten werken die Drents sprekende mensen in het Drents te woord moeten kunnen staan?

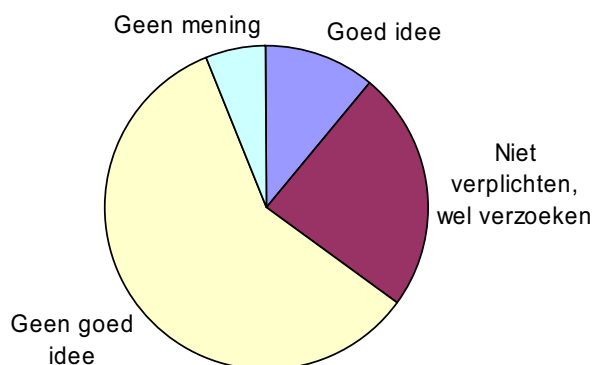
<i>Antwoordcategorieën</i>	
ja	41%
nee	46%
weet niet /geen mening	13%
Totaal	100%

41% van de Drentse inwoners is van mening dat de medewerkers van de gemeente/provincie Drents moeten kunnen spreken. 46% is het hier niet mee eens. Een nadere analyse toont op twee punten een duidelijk verschil tussen de bevolkingsgroepen. Zo antwoordden de groepen vrouwen en hoger opgeleiden vaker ontkennend op bovenstaande vraag dan de groepen mannen en laag opgeleiden.

4. Wat vindt u van het idee om de gemeenteraad en Provinciale Staten een paar keer per jaar verplicht in het Drents te laten vergaderen?

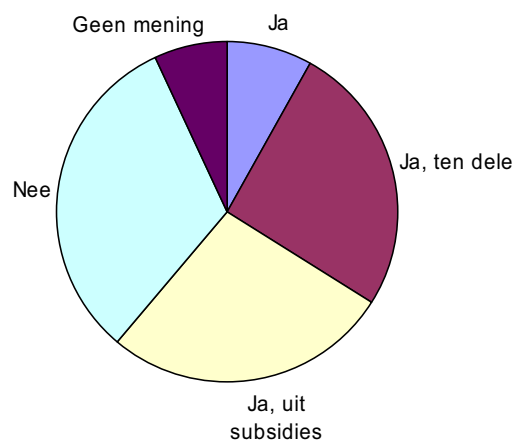
<i>Antwoordcategorieën</i>	
Goed idee	11%
Niet verplichten, maar wel verzoeken	24%
Geen goed idee	59%
<i>Geen mening</i>	6%
Totaal	100%

Meer dan de helft van de Drentse inwoners (59%) vindt het geen goed idee om de gemeenteraad en Provinciale Staten een paar keer per jaar in het Drents te laten vergaderen. Deze mening wordt vooral onderschreven door de groep hoger opgeleiden (70% van deze groep is het eens). Eén op de tien Drenten vinden het wel een goed idee als de gemeenteraad/Provinciale Staten af en toe in het Drents zou vergaderen.

5. Vindt u dat de provincie en de gemeenten extra geld moeten vrijmaken voor het behoud van het Drents?

<i>Antwoordcategorieën</i>	
Ja, ook al gaat dit ten koste van andere zaken	8%
Ja, maar dit mag slechts een beetje ten koste gaan van andere zaken	26%
Ja, maar het moet volledig betaald worden uit landelijke of Europese subsidies	27%
Nee	32%
<i>Geen mening</i>	7%
Totaal	100%

Zo'n tweederde deel van de Drentse bevolking vindt dat de provincie en gemeenten onder voorwaarden extra geld moeten vrijmaken voor het behoud van de Drentse taal (8% + 26% + 27% = 61%). Het grote gros van deze groep is van mening dat deze extra gelden niet of slechts een beetje ten koste mogen gaan van andere zaken. Een analyse van de achtergrondkenmerken brengt geen verschillen aan het licht.

Bijlage 1 Responsoverzicht

Uitsplitsingen responsoverzicht

Achtergrondkenmerk	respons, absoluut	respons, procentueel
<i>leeftijd</i>		
12 t/m 29 jr.	308	19,8%
30 t/m 49 jr.	359	23,1%
50 t/m 64 jr.	470	30,3%
65+	416	26,8%
<i>geslacht</i>		
man	720	46,4%
vrouw	833	53,6%
<i>regio</i>		
midden Drenthe	418	26,9%
zuidoost Drenthe	497	32,0%
zuidwest Drenthe	414	26,7%
noord Drenthe	224	14,4%
TOTAAL	1553	100%

In totaal hebben 1553 respondenten de vragenlijst volledig en correct ingevuld. De door ons a-select gekozen deelnemers konden op twee manieren meedoen. Schriftelijk via de post of via internet. Met name ouderen en laag opgeleiden maken nog veelvuldig gebruik van de schriftelijke methode. Met behulp van 1553 respondenten kan een prima beeld worden geschetst van de mening van de 'gemiddelde Drent'. Dit geschetste beeld is echter niet genoeg om een representatief beeld te geven. Om deze reden wordt gebruik gemaakt van correctiefactoren. Deze correctie is toegepast op de drie meest belangrijke achtergrondkenmerken. Deze variabelen zijn de 'verhouding man/vrouw', 'leeftijd' en de 'woongemeente van de respondenten'. Op deze manier zijn de Drentse panelresultaten wel representatief voor een gemiddeld Drents cijfer.

